



EVA's undersøgelse om kommunernes pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR)

Børne- og Ungeudvalgets workshop med interessenter på skole- og dagtilbudsområdet, Slagelse Kommune
13.maj 2024



DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Undersøgelse af kommunernes pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR)



Inspiration til et stærkt samarbejde mellem skoler og PPR



Undersøgelse af kommuners pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR)

<https://www.eva.dk/grundskole/undersogelse-kommunernes-paedagogisk-psykologiske-raadgivning-ppr>

Aftenens program

RAMMERNE FOR PPR'S ARBEJDE

Lovgivning vs. praksis

DEN SELVFORSTÆRKENDE SPIRAL

- Situationen fra hhv. PPR's og skolernes perspektiv
- Konsekvenser for samarbejdet mellem PPR og skolerne
- Elevers og forældres perspektiver

LØSNINGSMULIGHEDER

Skoleledernes prioriteringer

ET STABILT OG FLEKSIBELT STØTTESYSTEM

En ambition og eksempler på konkrete elementer



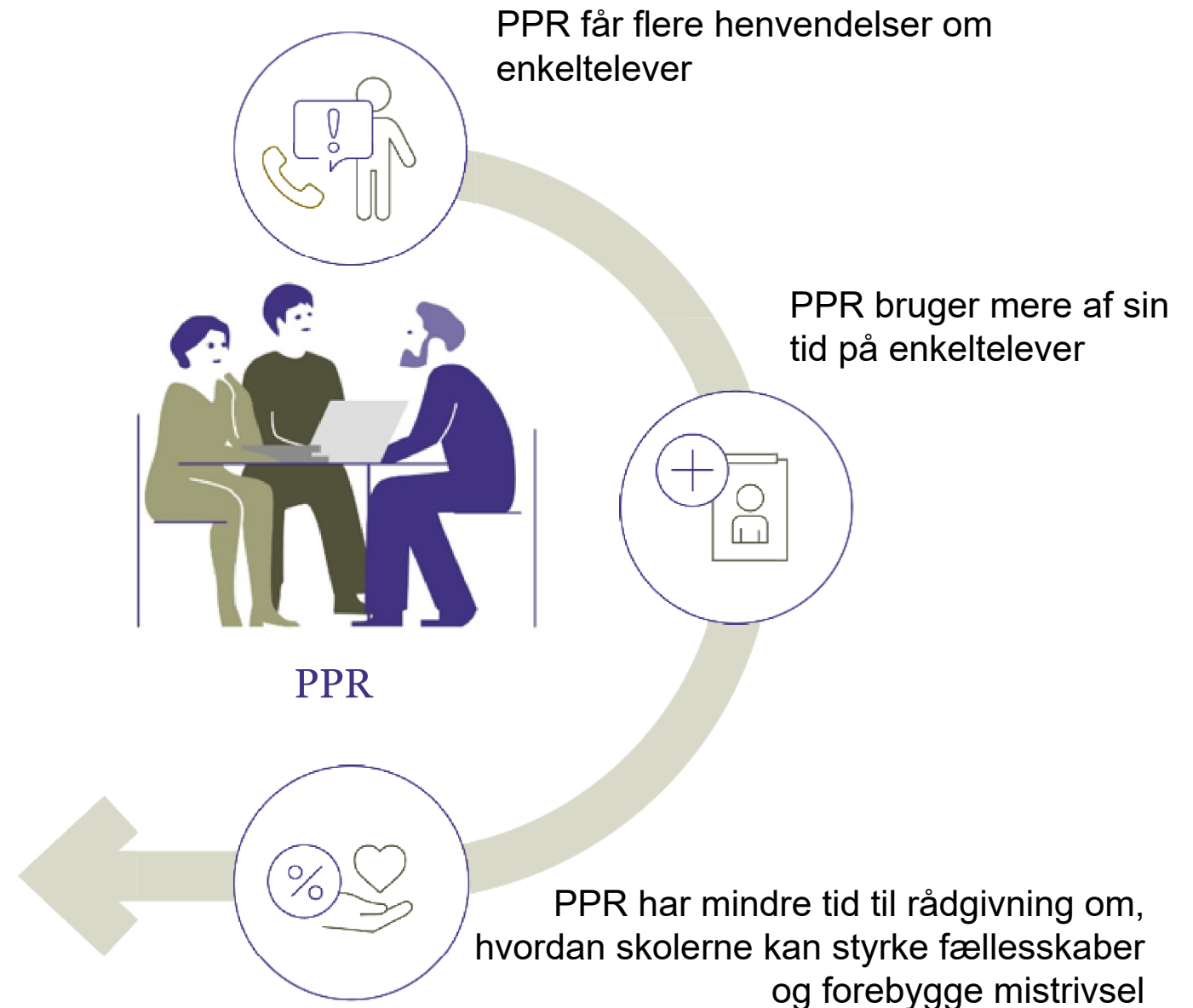
Rammerne for PPR's arbejde

Kommunerne **er lovmæssigt forpligtede** til at yde pædagogisk-psykologisk rådgivning, når der skal træffes afgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

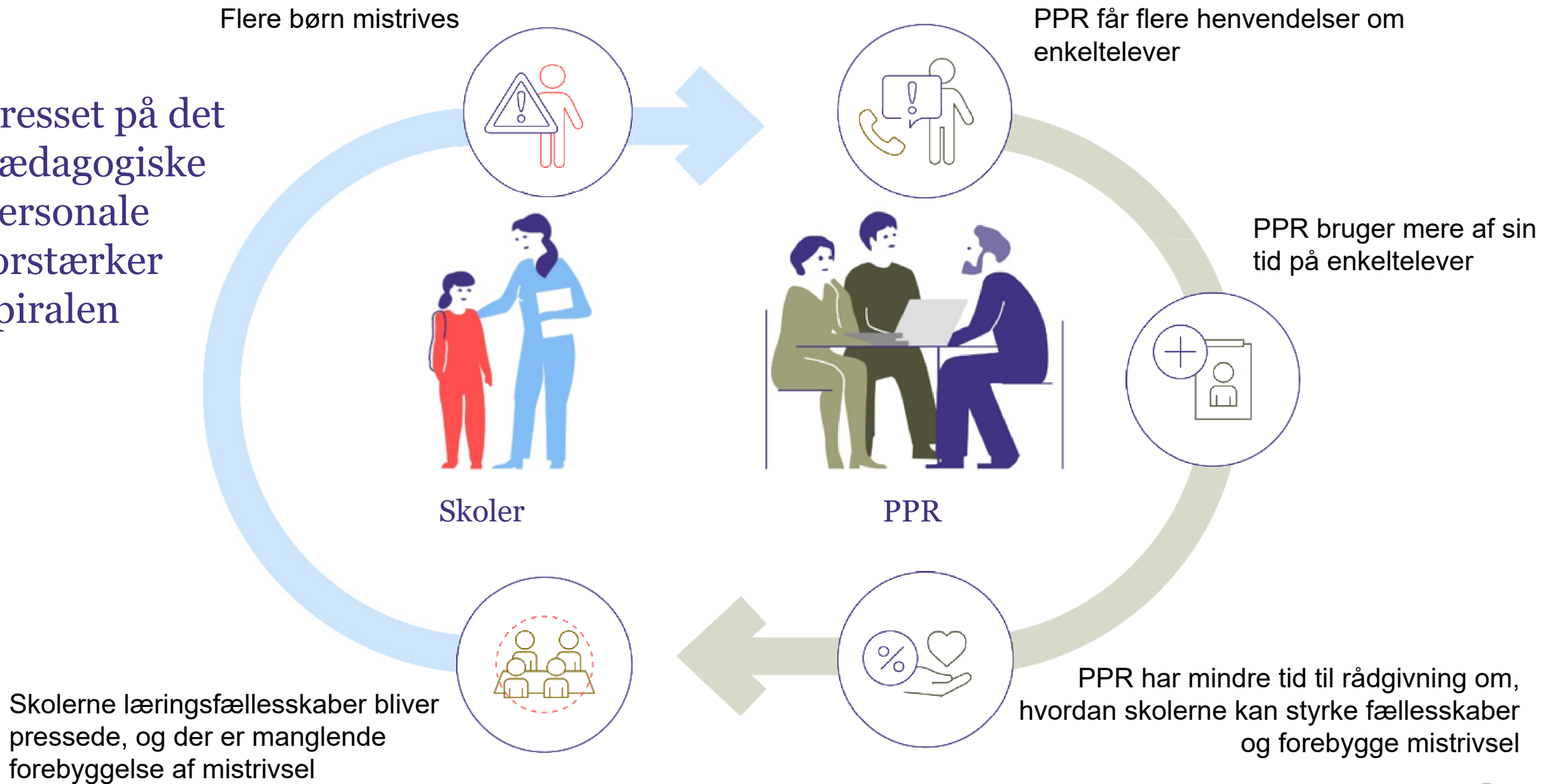
PPR løser i **praksis et bredt spænd af opgaver** for og i samarbejde med skoler og dagtilbud, social-/familieafdelinger samt børne- og ungepsykiatrien.



PPR befinder sig i selvforstærkende spiral



Presset på det pædagogiske personale forstærker spiralen



PPR får flere henvendelser om enkeltelever

92 %

af PPR-lederne oplever, at skolernes behov for **individuelle udredninger** er steget de seneste tre år



Skolernes behov for rådgivning, supervision, sparring ift. **specifikke børn** og efterspørgslen efter **lettere behandling** af børn og unge med psykiske udfordringer er også steget

Halvdelen af PPR's tid bruges på individ-orienterede og kompenserende opgaver...

22 % Individuel udredning

21 % Rådgivning af det pædagogiske personale om specifikke børn

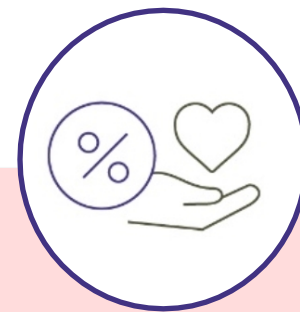
5 % Lettere behandling af børn og unge med psykiske udfordringer

... men PPR vil hellere arbejde fællesskabs-orienteret og forebyggende

95 % PPR bør opprioritere ressourcer til rådgivning, supervision eller sparring af de pædagogiske personale om læringsmiljøer

74 % PPR bør nedprioritere ressourcerne brugt på individuel udredning

Mindre tid til fællesskaber og forebyggelse



“

Når man står helt konkret og skal sige: ”Skal vi lave en klasseindsats og arbejde med klassefællesskabet, og hvordan vi styrker det, eller skal vi tage os af et konkret barn, som er selvskadende eller kan risikere at skade andre børn?” Så er der ikke ret meget at vælge imellem. Så er vi jo nødt til at have fokus på det barn, som har det så svært og måske skal videre til psykiatrien eller på anden måde skal have en helt konkret hjælp.

PPR-LEDER

Flere anmodninger om PPV'er - fra flere aktører og med forskellige formål

- Flere forældre anmoder om PPV'er for at kunne få støtte
- PPR involveres i henvisninger til børne- og ungepsykiatrien
- PPR-lederne efterlyser samarbejde om løsninger *inden* en PPV kommer på tale

Udvider PPR's opgavepalette

“



Der er flere og flere forældre, der anmoder om PPV'er, fordi de oplever, at deres børn ikke får nok støtte og hjælp uden en PPV. Fordi skolerne ikke får flere ressourcer, så findes der næsten ikke noget støtte længere mellem 5 og 12 lektioner. Og så bliver det lidt en ond cirkel, for så begynder forældre at opleve, at deres børn ikke bliver hjulpet nok.

PSYKOLOG I PPR

Manglende tid i PPR er en væsentlig udfordring



	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Mangel på tid	80 %	18 %	2 %	0 %
Utilstrækkelig erfaring	3 %	39 %	39 %	18 %
Utilstrækkelige praksisnære kompetencer	3 %	38 %	44 %	15 %

“Det er presset på vores ressourcer, der fylder allermest – og så dét at få arbejdet med det på en måde, så det stadig bliver attraktivt for medarbejderne at være i PPR. Det er vores største udfordring.”

PPR-LEDER

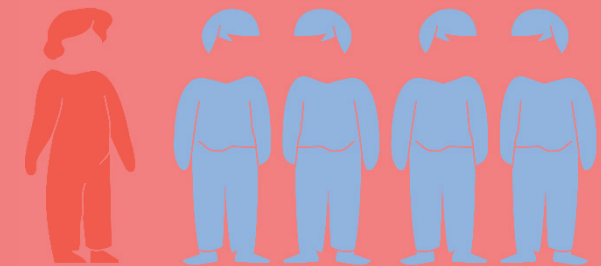


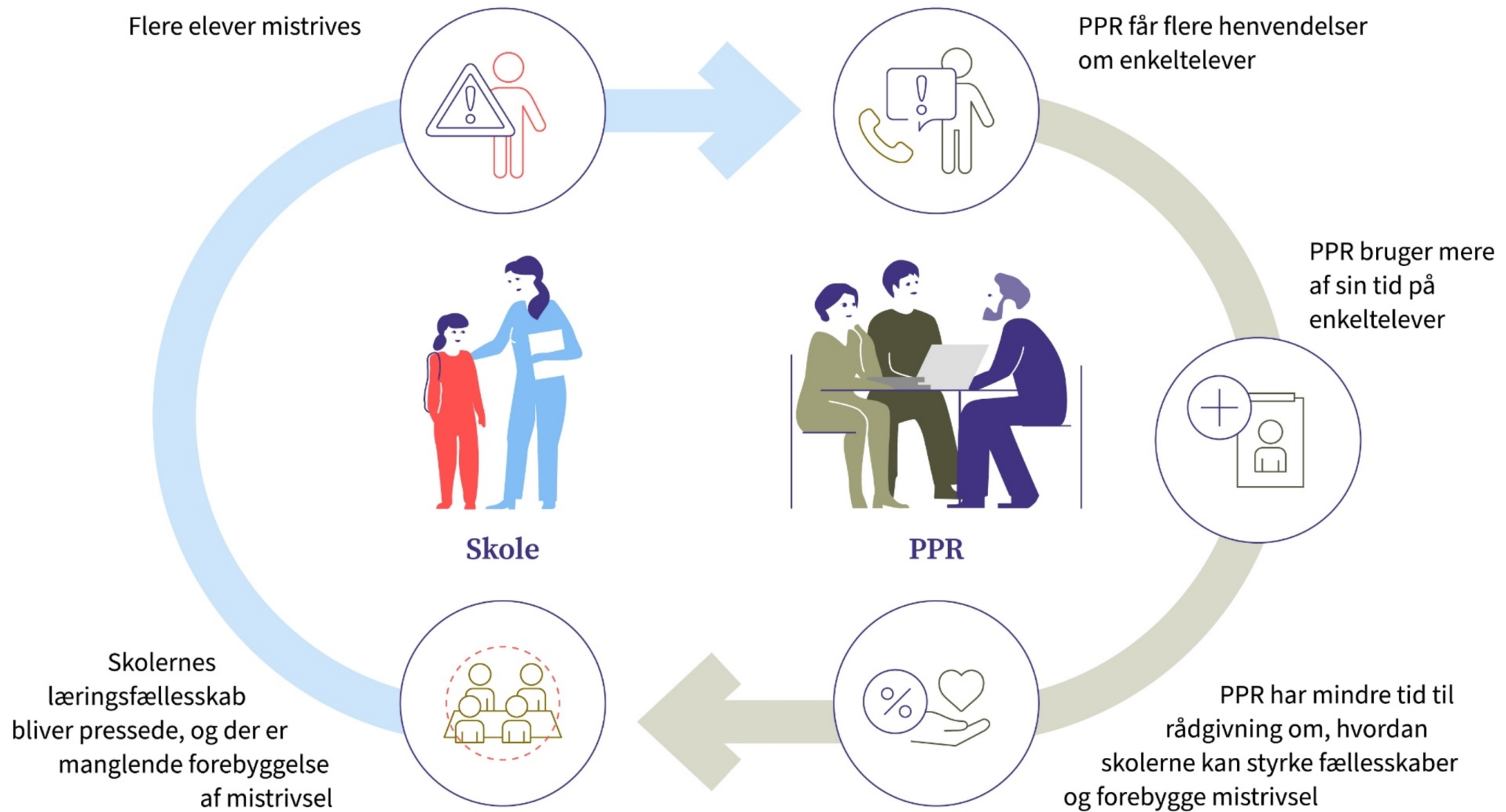
Spørgsmål til refleksion

1 af 3

Tal med naboen – 10 minutter

- Genkender I billedet af en øget efterspørgsel efter PPR's involvering i sager der handler om individuelle børn/unge?
- Oplever I en bevægelse i retning af indsatser, der har til formål at styrke fællesskaberne og i højere grad arbejde forebyggende?
 - Hvordan ser disse tiltag ud?
 - Hvad skal til for at de bliver en succes? Hvad kan stå i vejen?





Undervisningsopgaven er blevet mere krævende

“Du har jo de børn med diagnoser, hvor du nogle gange savner redskaber og mere indsigt i, hvordan du tilgodeser deres behov i undervisningen. Samtidig så har du 27 andre i klassen, hvor der sidder nogle, der har adfærdsvanskeligheder og andre udfordringer. Så er det den der med at rumme dem alle sammen på 45 minutter.”

LÆRER



Mangel: tid og specialpædagogiske kompetencer



Utilstrækkelige specialpædagogiske kompetencer blandt det pædagogiske personale

I nogen grad /
i høj grad

57 %

Manglende tid blandt det pædagogiske personale

I nogen grad /
i høj grad

65 %

Manglende tid blandt lokale ressourcepersoner

I nogen grad /
i høj grad

53 %

Hvis der var en ting, du kunne ændre på ift. den hjælp og støtte, du har fået, hvad skulle det så være?

Så ville det være, at mine lærere havde fået uddannelse omkring, hvordan du døjer med folk, der har diagnoser. Fordi når nogen med ADHD kommer hen og siger, de er udbændt for i dag, så vil de ikke høre fra dig, at de skal prøve hårdere, fordi det har de gjort. Fordi inden jeg når frem til pointen om, at jeg går hjem, så har jeg prøvet 20 gange, blevet frustreret med mig selv fem gange, blevet ked af det over, at jeg ikke kunne, ti gange eller bare blevet distraheret de andre fem gange, og det er en virkelig irriterende ting, at når jeg allerede har prøvet så hårdt og givet det mit allerbedste, at jeg så kommer op og siger til en lærer: "Jeg kan virkelig ikke mere", og får at vide: "Jo, du kan godt prøve hårdere".

ELEV I 9. KLASSE



Et elevperspektiv

Styrkelse af specialpædagogiske kompetencer

- Flere skal opleve at kunne mere, fx:
 - Viden om børns forskellige forudsætninger
 - Differentiere læringsmiljøerne og skabe deltagelsesmuligheder
 - Social og emotionel støtte
- Det kan ikke alene løses lokalt

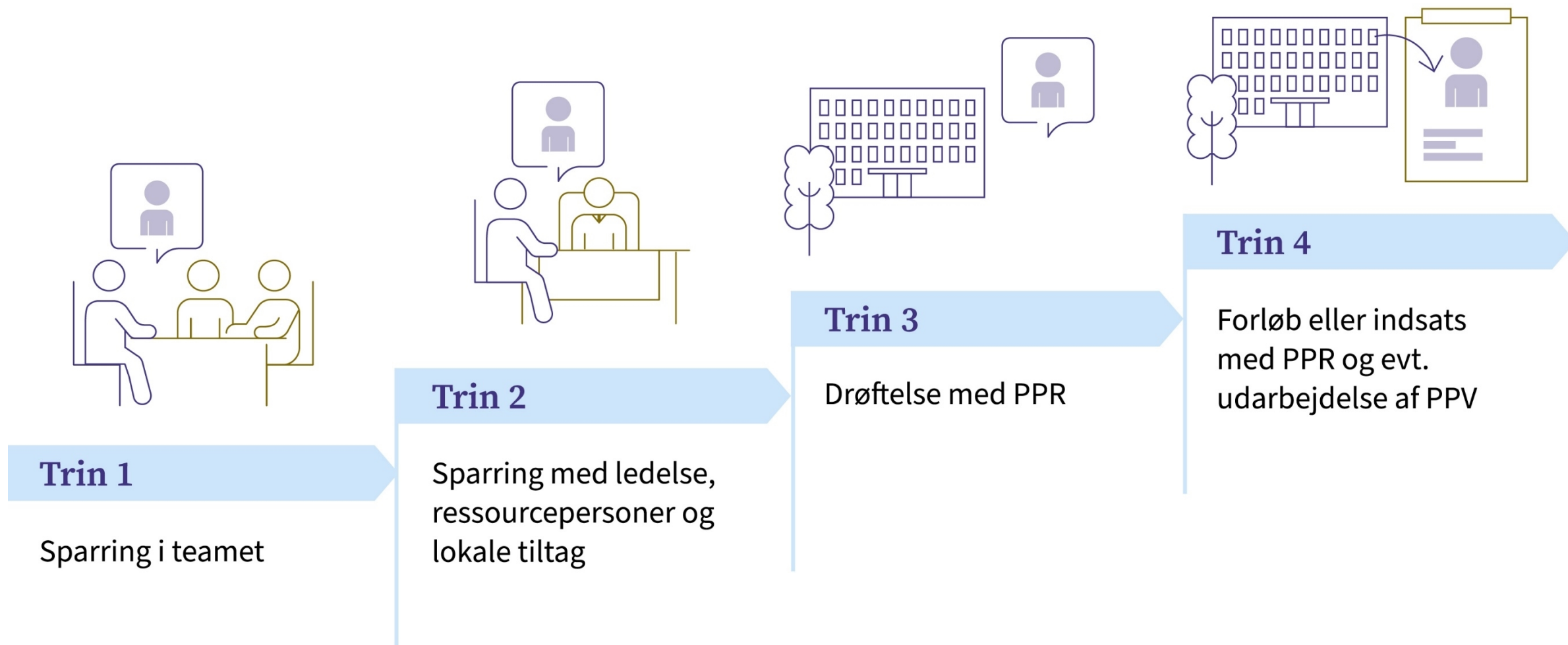


Det handler også om, at man har en kultur, hvor man har lyst til at blive lidt forstyrret i sin arbejdsdag og ikke er låst fast på, at "det er sådan her jeg gør, og der er ikke nogen, der skal komme og forstyrre mig." Det er også dér, hvor det virkeligt gavner vores børn og unge.

PPR-MEDARBEJDER



Hvornår inddrages PPR?



”Skolerne forsøger så meget, de overhovedet kan, og så er det først, når de løber tør for ideer, at de tager fat i os – og så er de tit sådan helt fyldt op.”

PPR-LEDER

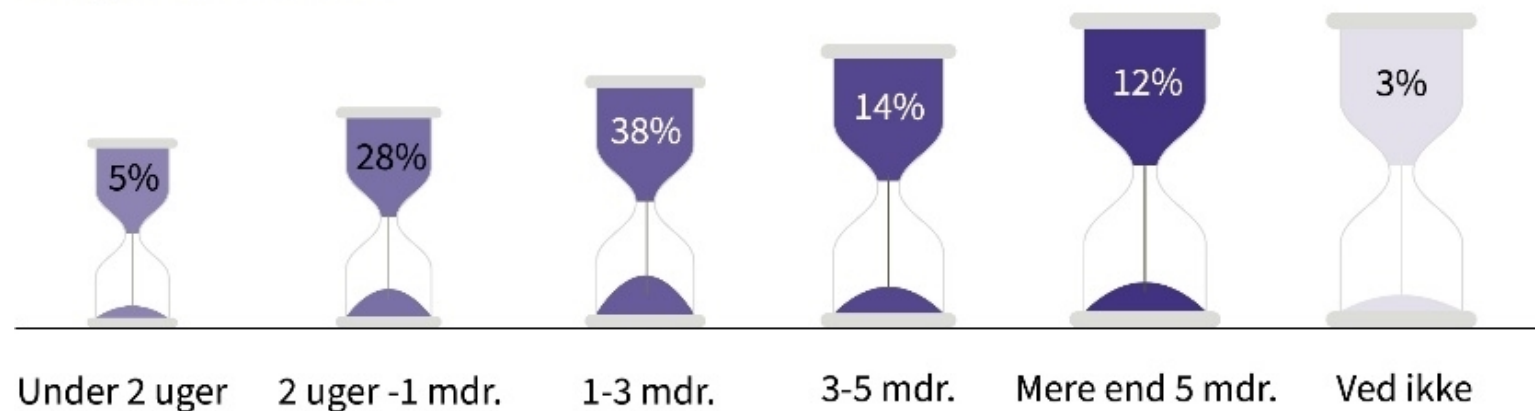
”Der eksisterer et dilemma, da PPR gerne vil have, at skolerne prøver selv, og når skolerne prøver selv og fejler, får de at vide – hvorfor kontaktede I ikke PPR tidligere?”

PPR-MEDARBEJDER

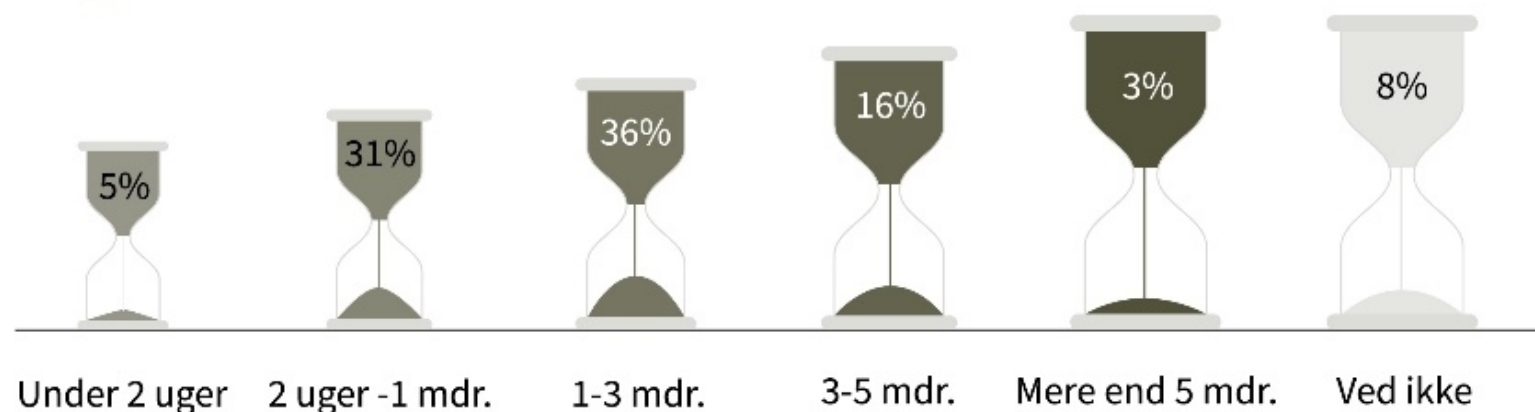


Skole

Ifølge skoleledere



Ifølge PPR-ledere



Ventetiden på en psykolog:
fra PPR inddrages omkring
en bekymring om en elev til
første aktivitet i sagen



Spørgsmål til refleksion

2 af 3

Tal med naboen – 10 minutter

- Oplever I, at PPR inddrages rettidigt i skolernes og dagtilbuddenes arbejde med børn og unge med særlige behov?
 - Hvornår går det godt? Mindre godt? Hvad skyldes det?
- Hvordan oplever I samarbejdskulturen mellem PPR og skole/dagtilbud om børn og unge med særlige behov hos jer?
- Oplever I, at det pædagogiske personale på skolerne og i dagtilbuddene har brug for flere specialpædagogiske kompetencer?
 - Hvilke? Hvordan kunne det lykkes?



Forældres behov for løbende dialog og viden om indsatser

”Jeg har følt, at det hele tiden skulle være os, der skulle have styr på, at alle tingene blev gjort, og huske at spørge ind til, om der nu var blevet søgt det og det til ham [barnet]. Han har haft et ergo-forløb kørende på sidelinjen, hvor vi også selv har været tovholder på.”

FORÆLDRE

”Ting hører under forskellige kasser: Psykiatrien er regionerne; så er der PPR, det er kommunerne; skolen er kommunerne. Og alle prøver at flytte økonomien et andet sted hen end deres eget, og det er skrammel.”

FORÆLDRE





PPR's rådgivning udfordres i mødet med pressede skoler

“

Nogle gange bliver det omsonst, at vi med vores ekspertviden, gode ideer og kreative faglige tilgange skal rådgive ind i et område, hvor man oplever sig så afmægtig og så meget nede på ressourcer. Vi skal hele tiden være på jagt efter, hvad der kan lade sig gøre, hvad kan så give mening, hvilke små skridt kan vi så gå?

PPR-LEDER

Vilkårene for det god samarbejde mellem PPR og skoler

"Vi vil rigtig gerne det forebyggende og være med til at understøtte endnu tidligere. Vi skal ikke ud at erstatte det, skolerne kan og ved – de har rigtig mange dygtige medarbejdere – vi skal supplere med noget, som de ikke har. Og så længe vi arbejder sammen og har et godt samarbejde, så tænker jeg, at vi nok skal finde en vej i det. Men vi skal have rimelige vilkår alle steder for at gøre det."

PPR LEDER



Skoleledernes prioriteringer ... hvis de fik tildelt ekstra ressourcer

49%
Direkte samarbejde med PPR
om undervisningen (fx co-
teaching eller trivselsforløb)



49%
Specialpædagogisk
efteruddannelse af lærere



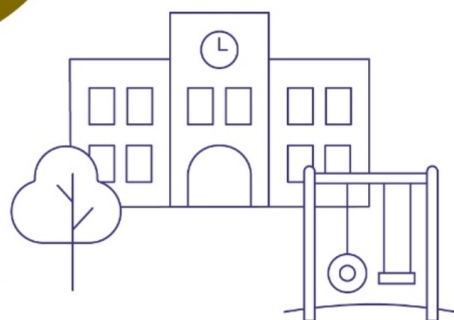
70%
Øget anvendelse af
tovoksenordninger



41%
Ansætte flere lærere
med specialpædagogiske
kompetencer



34%
Ansætte flere pædagoger
med specialpædagogiske
kompetencer



Spørgsmål til refleksion

3 af 3

Tal med naboen – 5-7 minutter

- Oplever I, at der er fornuftige vilkår for et godt samarbejde mellem PPR og dagtilbud/skole?
 - Hvad er godt? Mindre godt? Hvad kunne med fordel ændres, efter jeres mening?
- Hvad ville I pege på som det allervigtigste, der skulle til for at styrke arbejdet med at forebygge mistrivsel og styrke læringsfællesskaberne?
 - Er det realistisk? Hvis ikke, hvad ville det kræve?



Ambitionen om et stabilt og fleksibelt støttesystem

Med inspiration fra: Efter
Nordahl & Overland (2023),
*Tilpasset opplæring og
inkluderende støttesystemer.*
*Høyt læringsutbytte for alle
elever*, Gyldendal



PPR's rådgivning

PPV'er + PPR's
specialistviden

3-5%



Forebyggende indsatser

PPR's specialistviden i samarbejde
med lærerne og det øvrige
pædagogiske personale

15-20%



Inkluderende læringsmiljøer

Skolernes lærere og øvrige pædagogiske personale med løbende
specialpædagogisk kompetenceopbygning fra fx PPR

75-85%



Eksempler på elementer i et stærkt og fleksibelt støttesystem

1. Regelmæssige 'åben dør'-møder
2. Kvartalssager der kan igangsættes umiddelbart og med de rette kompetencer
3. Skolepædagoger på en skole med socialt pensum på alle trin





Tak for opmærksomheden

www.eva.dk



DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT